

ΤΟ ΕΘΙΜΟ ΤΗΣ ΧΕΛΙΔΟΝΑΣ

Ο Μάρτης είναι ο πρώτος μήνας της Άνοιξης.

Το μήνα αυτό τα παιδιά έφτιαχναν ένα ξύλινο ομοίωμα χελιδόνας, το οποίο στόλιζαν με ζουμπούλια. Έπειτα το γύριζαν από σπίτι σε σπίτι σ' όλο το χωριό τραγουδώντας τραγούδια για τον ερχομό των χελιδονιών. Οι νοικοκυρές έδιναν στα παιδιά λεφτά, λάδι, κρασί, αλεύρι, σιτάρι. Τα λεφτά καθώς και τα προϊόντα αυτά τα αφιέρωναν τα παιδιά στην εκκλησία.

Είναι σημαντικό ότι το έθιμο αυτό επιβιώνει από τους αρχαίους Έλληνες και σε άλλα μέρη της πατρίδας μας όπως στη Μακεδονία, Θράκη, Δωδεκάνησα. Πρόκειται για τα λεγόμενα «χελιδονίσματα» τα ανοιξιάτικα κάλαντα.

Το τέλος του Χειμώνα και τον ερχομό των χελιδονιών γιόρταζαν τα παιδιά από την αρχαιότητα με τα "χελιδονίσματα". Ο συγγραφέας Αθηναίος (2ος αιώνας μ.Χ.) έχει διασώσει ένα "χελιδόνισμα" που τραγουδούσαν τα παιδιά στη Ρόδο.

Κρατώντας ένα ομοίωμα χελιδονιού, τριγύριζαν στην πόλη και ζητούσαν φιλέματα.

Στα πρώτα βυζαντινά χρόνια, το "ελληνικό" έθιμο της χελιδόνας θεωρήθηκε ειδωλολατρικό και στην αρχή απαγορεύτηκε από την εκκλησία. Παρ' όλα αυτά όμως τα παιδιά συνέχιζαν να τραγουδούν τον ερχομό της Άνοιξης και έτσι το έθιμο διατηρήθηκε όπως ακριβώς και στην αρχαιότητα. Σε κάθε μεριά της Ελλάδας, την 1η του Μαρτη ή 21^η Μαρτίου - Εαρινή Ισημερία. τα παιδιά ξεχύνονταν στους δρόμους για να καλωσορίσουν τα χελιδόνια τους, τους αγγελιοφόρους της Άνοιξης. Κρατούσαν στα χέρια τους ένα ξύλινο χελιδόνι και του κρεμούσαν στο λαιμό κουδουνάκια . Πήγαιναν από σπίτι σε σπίτι και έλεγαν τα "χελιδονίσματα" ενώ τα κουδουνάκια συνόδευαν το τραγούδι τους.

Ήρθε ήρθε χελιδόνα
ήρθε και άλλη μεληδόνα
κάθισε και λάλησε
και γλυκά κελάηδησε:

Μάρτη, Μάρτη μου καλέ,
και Φλεβάρη φοβερé
κι αν φλεβίσεις κι αν τσικνίσεις
καλοκαίρι θα μυρίσεις
Κι αν χιονίσεις κι αν κακίσεις
πάλιν άνοιξη θ' ανθίσεις.

Σε άλλα μερη λένε:
«Του Μάρτη χελιδονίσματα»

Χελιδόνα έρχεται
από μαύρη θάλασσα
θάλασσα επέρασε
τη φωλιά δε ξέχασε
εν δυο, εν δυο.

Μάρτη, Μάρτη βροχερέ
και Απρίλη δροσερέ
τα πουλάκια κελαηδούν
τα δεντράκια φύλλα ανθούν
τα πουλάκια αυγά γεννούν
κι αρχινούν να τα κλωσουν.

